

Teza

W toku postępowania dyscyplinarnego Komisja I instancji jest zobowiązana do zebrania i zbadania wszechstronnie materiału dowodowego.

Naruszenie obowiązku

przestrzegania Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i innych przepisów prawa

Naruszenie zasady sc lub zasady etyki ksc

nie zostały wskazane w orzeczeniu

Warszawa, dnia 12 czerwca 2019 r.

Sygn. akt: DSC.WK.3602.36.2019.KC

ORZECZENIE

Wyższej Komisji Dyscyplinarnej Służby Cywilnej

Wyższa Komisja Dyscyplinarna Służby Cywilnej w składzie:

Przewodniczący składu orzekającego: Urszula Kulisiewicz

Członkowie: Anna Żótkowska
Rafał Haczekiewicz
Jacek Woźniak
Cezary Zaremba

Protokolant: Krystyna Czechowska

przy udziale:

- Rzecznika Dyscyplinarnego Urzędu w K. – M. K.

Obwiniona - P. P. – nie stawiła się. W dniu 10.06.2019 r. przestała do Wyższej Komisji Dyscyplinarnej Służby Cywilnej usprawiedliwienie nieobecności wskazując na zwolnienie

lekarskie w dniach 9–17.06.br. oraz wyrażając zgodę na przeprowadzenie rozprawy bez jej udziału.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 czerwca 2019 r. w siedzibie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w Warszawie sprawy P. P., zatrudnionej na stanowisku referenta prawnego w Wydziale (...) w Urzędzie w K., obwinionej o naruszenie obowiązków członka korpusu służby cywilnej określonych w art. 76 ust. 1 pkt 1 i pkt 7 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1559), tj. przestrzegania Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i innych przepisów prawa oraz godnego zachowania się w służbie oraz poza służbą, polegającym na tym, że:

- 1) w sytuacji, w której w wyniku błędu informatycznego systemu EZD Obwiniona - posiadwszy dostęp (podgląd) do dokumentów wprowadzonych do tego systemu, w stopniu wykraczającym poza zakres niezbędny do wykonywania swoich obowiązków służbowych oraz poza zakres udzielonego upoważnienia do przetwarzania danych osobowych - dokonywała przeszukiwania systemu w zakresie ewidentnie niezwiązanym z zakresem swoich obowiązków służbowych (dane zespołu radców prawnych oraz zespołu finansowo – księgowego) oraz zakresem udzielonego upoważnienia do przetwarzania danych osobowych, w wyniku czego uzyskała m.in. dostęp do dokumentów takich jak: zawiadomienie o przejęciu akt egzekucyjnych (RPW ... dostęp w dniu 02.07.2018 r. oraz 21.08.2018 r.), odpis wyroku z klauzulą wykonalności (RPW ... dostęp w dniu 11.07.2018 r.), odpowiedzi na pismo w sprawie zarządzenia zmieniającego zarządzenie w sprawie nadania statutu Urzędu w K. (sygn. aktdostęp w dniu 04.12.2018 r. oraz w dniu 12.12.2018 r.), przy czym dodatkowo ów ostatni dokument pokazała innemu pracownikowi Inspektoratu, czym naruszyła przepisy art. 76 ust. 1 pkt 1 oraz pkt 7 ustawy o służbie cywilnej,
- 2) podczas przeprowadzonej w dniu 11 lub 12 grudnia 2018 r. rozmowy z M. M., Zastępcą Inspektora, wprowadziła ją w błąd co do faktu, iż nie przekazywała nikomu informacji zespołu radców prawnych, zgromadzonych w EZD, z którymi uprzednio się zapoznała, czym naruszyła przepis art. 76 ust. 1 pkt 7 ustawy o służbie cywilnej

na skutek odwołania z dnia 2 kwietnia 2019 r. wniesionego przez Rzecznika Dyscyplinarnego od orzeczenia Wspólnej Komisji Dyscyplinarnej dla Członków Korpusu Służby Cywilnej Urzędu

w K. oraz wybranych jednostek administracji zespolonej województwa z dnia 14 marca 2019 r. uniewinniającego Obwinioną od zarzucanych Jej czynów

na podstawie art. 126 ust. 3 w związku z art. 127 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1559) oraz § 36 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2009 r. w sprawie postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w służbie cywilnej (Dz. U. Nr 60, poz. 493)

postanawia

uchylić orzeczenie komisji dyscyplinarnej wydane w I instancji i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia.

Urszula Kulisiewicz
Anna Żółkowska
Rafał Haczekiewicz
Jacek Woźniak
Cezary Zaremba

UZASADNIENIE

W dniu 31.12.2018 r. Wojewódzki Inspektor w K., . E. O., wydała Rzecznikowi Dyscyplinarnemu polecenie wszczęcia postępowania wyjaśniającego celem ustalenia, czy działania P. P. w sprawie nieuprawnionego dostępu do danych zawartych w systemie EZD w zakresie wykraczającym poza dane Wydziału (...), w którym pracuje Obwiniona, nie stanowiły naruszenia obowiązków członka korpusu służby cywilnej. Polecenie to było konsekwencją rozmowy z D. P., radcą prawnym w tym Inspektoracie, która około 10.12.2018 r. poinformowała kierownictwo, że może dochodzić do nieuprawnionego dostępu do danych zespołu radców prawnych zawartych w systemie EZD.

W toku postępowania wyjaśniającego ustalono, że:

P. P., która jest referentem prawnym w Wydziale (...) w Urzędzie w K., posiadała dostęp do dokumentów wprowadzonych do elektronicznego systemu zarządzania dokumentami EZD w stopniu wykraczającym poza zakres niezbędny do wykonywania swoich obowiązków służbowych oraz poza zakres udzielonego upoważnienia do przetwarzania danych osobowych. Obwiniona dokonywała przeszukiwania tego systemu w zakresie ewidentnie niezwiązanym z zakresem swoich obowiązków służbowych, zapoznawała się z danymi w sprawach zespołu radców prawnych oraz zespołu finansowo-księgowego, w wyniku czego uzyskała między innymi dostęp do dokumentów takich jak: zawiadomienie o przejęciu akt egzekucyjnych, odpis wyroku z klauzulą wykonalności, odpowiedzi na pismo w sprawie zarządzenia zmieniającego zarządzenie w sprawie nadania statutu Urzędu w K., przy czym dodatkowo ów ostatni dokument pokazała innemu pracownikowi Urzędu. Podczas przeprowadzonej w dniu 11 lub 12.12.2018 r. rozmowy z M. M., Zastępcą Inspektora, wprowadziła ją w błąd co do faktu, iż nie przekazywała nikomu informacji zespołu radców prawnych zgromadzonych w EZD.

Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego Rzecznik skierował w dniu 7.02.2019 r. do Wspólnej Komisji Dyscyplinarnej dla Członków Korpusu Służby Cywilnej Urzędu w K. oraz wybranych jednostek administracji zespolonej województwa wnioski o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego proponując wymierzenie kary upomnienia.

Komisja dyscyplinarna I instancji po rozpoznaniu sprawy na rozprawach w dniach 28.02 i 14.03.2019 r. orzekła w dniu 14.03.br. o uniewinnieniu Obwinionej.

Komisja w uzasadnieniu wskazała, iż po dokonaniu analizy i oceny stanu faktycznego odnośnie zarzucanych Obwinionej czynów komisja doszła do wniosku, że nie są to zarzuty, które mogłyby stanowić podstawę konsekwencji dyscyplinarnych dla obwinionego pracownika. Jeśli chodzi o zarzut określony w pkt 1, Obwiniona nie złamała żadnych obowiązujących regulaminów oraz procedur zgodnie z zeznaniami świadka Inspektora w trakcie przesłuchania przez komisję dyscyplinarną. Obwiniona uzyskała dostęp do dokumentów innych wydziałów na skutek błędu informatycznego systemu EZD, błędu pracownika IT, który niepoprawnie nadał Obwinionej uprawnienia, co zostało potwierdzone przez świadka, R. Z., w trakcie przesłuchania przez Komisję Dyscyplinarną, jak również błędu pracownika skanującego pocztę przychodzącą, która nie powinna być przekazywana do publikacji na podstawie wewnętrznych regulacji. Pracownik ten wprowadził te dokumenty do systemu EZD, co zostało potwierdzone przed Komisją Dyscyplinarną przez świadka, E. O. W ocenie Komisji Obwiniona nie przekroczyła żadnych nadanych jej w systemie uprawnień. Nie nastąpiło także naruszenie przez obwinioną przepisów dotyczących ochrony danych osobowych. Ujawniony przez Obwinioną dokument nie zawierał żadnych danych osobowych osób postronnych. Pismo to zawierało wiedzę ogólną, czyli dane osób piastujących funkcje organów lub osób działających z upoważnienia, czyli dane funkcjonariuszy publicznych. Dokonane przez Obwinioną czynności nie posiadają, zdaniem Komisji, znamion złamania prawa zdefiniowanych w art. 76 ust. 1 pkt 1 oraz pkt 7 ustawy o służbie cywilnej. Jeśli chodzi o zarzut określony w pkt 2, to domniemane wprowadzenie w błąd M. M., potwierdzone zeznaniami E. O., zdaniem Komisji nie stanowi niegodnego zachowania w rozumieniu art. 76 ust. 1 pkt 7 ustawy o służbie cywilnej. Komisja uwzględniła także dotychczasową niekaralność Obwinionej oraz bardzo dobrą opinię służbową bezpośrednio przełożonej potwierdzoną przez świadka Inspektora w trakcie przesłuchania przez komisję dyscyplinarną.

Od powyższego orzeczenia Rzecznik złożył w dniu 2.04.2019 r. odwołanie wnosząc o uchylenie orzeczenia i ukaranie Obwinionej karą upomnienia. Komisji Dyscyplinarnej I instancji zarzucił brak wyczerpującego zebrania i wszechstronnego zbadania materiału dowodowego, a także niewezwanie przez Komisję wszystkich świadków wskazanych przez Rzecznika we wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, co jest, zdaniem Rzecznika, obligatoryjne zgodnie z § 18 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2009 r. w sprawie postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w służbie cywilnej. Nie wezwano M. M., E. U., T. O., a zdaniem Rzecznika Komisja powinna przez analogię

zastosować przepisy Kodeksu postępowania karnego. Ponadto Rzecznik wskazał na bardzo lakoniczne uzasadnienie orzeczenia Komisji I instancji, co uniemożliwiło prześledzenie toku rozumowania Komisji. Rzecznik podczas przeglądania akt sprawy w siedzibie Komisji w dniu 29.03.2019 r. nie miał możliwości zapoznania się z protokołami z rozpraw, bo czekały one jeszcze na podpisanie.

Zdaniem Rzecznika zarzucany w pkt 1 czyn został popełniony przez Obwinioną świadomie i w sposób zawiniony, gdyż Obwiniona działała aktywnie dokonując wyszukiwania w dokumentach należących między innymi do zespołu radców prawnych oraz zespołu finansowo-księgowego. Rzecznik w odwołaniu podniósł, że nawet jeśli Komisja uznała, że nie naruszono tym czynem przepisu art. 76 ust. 1 pkt 1 ustawy o służbie cywilnej, to czyn ten narusza, w jego ocenie, przepis art. 76 ust. 1 pkt 7 ustawy, czyli wypełnia znamiona niegodnego zachowania, a do tego zarzutu Komisja w ogóle się nie odniosła. Rzecznik wskazał na przekroczenie przez Obwinioną zakresu upoważnienia do przetwarzania danych osobowych z dnia 15.07.2013 r., do czego Komisja I instancji także się nie odniosła, z wyjątkiem dokumentu w sprawie uwag do projektu zarządzenia. Sprawa ta dotyczyła projektu nowego statutu Inspektoratu, który zawierał jedynie dane osobowe funkcjonariuszy publicznych, zatem Komisja uznała, że Obwiniona nie przetwarzała w sposób nieuprawniony danych osobowych zawartych w tym dokumencie. Natomiast nie odniosła się do faktu, że otwierając dokumenty takie jak zawiadomienie o przejęciu akt egzekucyjnych, odpis wyroku z klauzulą wykonalności, Obwiniona zapoznała się z ich treścią oraz uzyskała dostęp do danych osób, których dotyczyły te dokumenty, jak również wprowadziła w błąd M. M. Komisja jedynie lakonicznie stwierdziła - bez przesłuchania zawnioskowanego przez Rzecznika Dyscyplinarnego świadka, p. M. M. - że takie postępowanie Obwinionej nie stanowi niegodnego zachowania w służbie, nie wskazując, jak Komisja rozumie pojęcie godnego zachowania się w służbie oraz poza nią.

Do odwołania Rzecznika Obwiniona ustosunkowała się w piśmie z dnia 28.05.2019 r., w którym polemizuje z zarzutami Rzecznika. Odnośnie do zarzutu naruszenia przez Komisję Dyscyplinarną przepisów rozporządzenia poprzez niezebrań w sposób wyczerpujący i nierozpatrzenie materiału dowodowego w sposób wszechstronny P. P. podnosi, że Komisja wezwała i przesłuchała dwoje z pięciorga świadków i wskazuje, że Rzecznik nie wskazuje, jakie nowe informacje w sprawie mieliby wnieść świadkowie nieprzesłuchani przez Komisję Dyscyplinarną, a przesłuchani przez Rzecznika Dyscyplinarnego. Rzecznik powinien wykazać,

jaki miałyby być potencjalny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy tych zeznań przed Komisją. Protokoły z przesłuchania świadków znajdowały się w aktach postępowania dyscyplinarnego, zatem komisja dyscyplinarna wydała orzeczenie także na podstawie tego materiału dowodowego. Podnosi ponadto, że Rzecznik Dyscyplinarny w odwołaniu nie wskazał, w jaki sposób opóźnienie w sporządzeniu protokołu z rozprawy miało wpłynąć na merytoryczne orzeczenie Komisji Dyscyplinarnej, które zostało ogłoszone ustnie podczas rozprawy. Zatem zarzut naruszenia § 33 powołanego rozporządzenia nie ma związku z treścią zaskarżonego orzeczenia. Obwiniona zauważa, że w trakcie trwania postępowania wyjaśniającego to Rzecznik Dyscyplinarny naruszył w toku postępowania przepisy, bowiem była ona pozbawiona realnej możliwości wykorzystania praw, jakie jej przysługiwały. Twierdzi, że pytania były wówczas bardzo ogólne, a zostały skonkretyzowane dopiero we wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego. Wskazuje też, że odczytanie w systemie elektronicznym EZD pliku dotyczącego odpowiedzi na pismo w sprawie zarządzenia dotyczącego zmiany statutu nie stanowiło naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych, gdyż plik ten nie zawiera żadnych danych osobowych osób postronnych, a jedynie dane osób piastujących funkcje organu lub osób działających z upoważnienia. Następnie wskazuje, że niezasadny jest zarzut co do jej aktywnego dokonywania wyszukiwania oraz wchodzenia na „koszulki” spraw i niektóre zgromadzone w nich dokumenty należące do zespołu radców prawnych oraz zespołu finansowo-księgowego, gdyż Obwiniona jedynie przeszukiwała system. Rzecznik Dyscyplinarny zarzuca Komisji zaniechanie w dokonaniu wykładni zasady godnego zachowania w służbie oraz poza nią i arbitralne przyjęcie, iż do naruszenia tej zasady nie doszło. Równocześnie sam nie dokonuje wykładni tej zasady i arbitralnie przyjmuje, że do naruszenia tej zasady doszło. Rzecznik pominął fakt, że od 15.07.2013 r. do 3.01.2019 r. udzielone Obwinionej upoważnienie do przetwarzania danych osobowych miało następującą treść: „Z dniem 15.07.2013 r. upoważniam panią P. P. do przetwarzania danych osobowych w zakresie niezbędnym do wykonywania obowiązków pracowniczych na stanowisku referenta prawnego w Wydziale Inspekcji, a także danych osobowych gromadzonych między innymi w systemie informatycznym EZD oraz na serwerze Urzędu w K.” i w związku z tym brzmieniem upoważnienia P. P. podnosi, że posiadała prawo do zapoznawania się ze wszystkimi plikami i danymi udostępnionymi jej przez pracodawcę. Następnie zwraca uwagę, że pracodawca nadal umożliwia jej oraz wszystkim pracownikom tego wydziału zapoznawanie się z taką właśnie dokumentacją. Zarzut pominięcia przez Komisję Dyscyplinarną faktu, że rzekomo naruszała

przepisy o ochronie danych osobowych poprzez zapoznanie się z treścią dokumentów jak zawiadomienie o przejęciu akt egzekucyjnych, odpis wyroku z klauzulą wykonalności również uważa za bezzasadny. Obwiniona wskazuje, że naruszeniem jest ujawnienie danych osobom, dla których dane te nie zostały przeznaczone, a nie samo zapoznanie się pracownika z tymi danymi. Podkreśla, że nie podejmowała działań zmierzających do przyznania jej dostępów w systemie EZD do danych wykraczających poza dane Wydziału Inspekcji, a zakres ten otrzymała od pracodawcy. Spornych danych osobowych, z którymi zapoznała się w systemie EZD, nie wykorzystwała w żaden sposób, a więc nie naruszała tajemnicy służbowej. Po zwróceniu przez dyrekcję uwagi w grudniu 2018 r., iż ma się nie zapoznawać z danymi, które bezpośrednio nie dotyczą powierzonych jej zadań, sytuacja taka nie miała już miejsca, pomimo tego, że nadal pracodawca udostępniał jej dane, które nie dotyczyły bezpośrednio bieżących zadań. Uważa, że z powodu jej spornego dostępu do systemu elektronicznego EZD ani Inspektorat, ani jego pracownicy nie ponieśli żadnej szkody. W związku z powyższym Obwiniona wniosła o wydanie orzeczenia utrzymującego w mocy zaskarżone orzeczenie.

Wyższa Komisja Dyscyplinarna Służby Cywilnej, po zapoznaniu się z materiałem dowodowym oraz po przeprowadzeniu rozprawy zważyła, co następuje:

Zgodnie z § 34 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2009 r. w sprawie postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w służbie cywilnej, Wyższa Komisja Dyscyplinarna Służby Cywilnej rozpatruje odwołanie od orzeczenia komisji dyscyplinarnej wydanego w I instancji w granicach zarzutów podniesionych w odwołaniu. Natomiast w myśl § 36 ust. 2 powołanego rozporządzenia, jeżeli materiał dowodowy zgromadzony przez komisję dyscyplinarną orzekającą w I instancji nie pozwala na wydanie jednego z orzeczeń, o których mowa w ust. 1, Wyższa Komisja Dyscyplinarna Służby Cywilnej orzeka o uchyleniu i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania. W ocenie Wyższej Komisji Dyscyplinarnej Służby Cywilnej taka sytuacja zaistniała w niniejszej sprawie, bowiem Komisja I instancji nie zebrała i nie zbadała wszechstronnie materiału dowodowego, o czym stanowi § 22 ust. 1 ww. rozporządzenia.

Przed wszystkim postępowanie przed Komisją I instancji winno być uzupełnione o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków wskazanych przez Rzecznika Dyscyplinarnego we wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, tj. M. M., E. U. i T. O. Jakkolwiek

Wyższa Komisja Dyscyplinarna Służby Cywilnej stoi na stanowisku, że nie istnieje obowiązek wzywania wszystkich świadków, których wskażą strony postępowania, niemniej jednak należy zwrócić uwagę, że zgodnie z § 23 ust. 3 ww. rozporządzenia komisja dyscyplinarna może oddalić wniosek dowodowy ze względu na wskazane w tym przepisie przesłanki. Tymczasem w orzeczeniu Komisji I instancji nie ma żadnego odniesienia się, dlaczego niektóre dowody przeprowadziła, a innych wniosków dowodowych w ogóle nie uwzględniła. Jest to o tyle istotne, że ww. osoby były wskazane jako te, które bezpośrednio mogły zaświadczyć, czy P. P. dzieliła się informacjami ze spraw, które nie należały do właściwości jej Wydziału, a które uzyskała mając nieuprawniony dostęp do systemu EZD. Wszechstronne wyjaśnienie tych okoliczności jest konieczne zwłaszcza w kontekście zarzutu wynikającego z pkt 2 wniosku Rzecznika, to jest wprowadzenia w błąd M. M. W aktach sprawy znajduje się co prawda protokół z jej przesłuchania, jednak świadek powinna mieć również możliwość złożenia wyjaśnień i udzielenia odpowiedzi na pytania członków Komisji oraz uczestników postępowania podczas rozprawy. Zwłaszcza pytania członków Komisji mogłyby przyczynić się do precyzyjnego zakwalifikowania czynu Obwinionej, bowiem w uzasadnieniu orzeczenia Komisja posłużyła się terminem „domniemane” wprowadzenie w błąd M. M., z czego można wysnuć wniosek, że sama Komisja nie była przekonana, czy nastąpiło wprowadzenie w błąd Zastępcy Inspektora przez P. P. czy też nie.

Wyższa Komisja Dyscyplinarna Służby Cywilnej zauważa także, że uzasadnienie orzeczenia jest bardzo lakoniczne i ogólnikowe. Komisja I instancji powinna odnieść się do zakresu upoważnienia Obwinionej do przetwarzania danych osobowych w świetle realizowanych przez nią zadań oraz dokładnie wyjaśnić, czy P. P. zapoznawała się w systemie EZD z dokumentami zespołu radców prawnych oraz zespołu finansowo – księgowego przy okazji – jak twierdzi – „przeszukiwania systemu”, ze względu na charakter swojej pracy, czy też mając świadomość, że dokumenty te dotyczą spraw, które wykraczają poza zakres jej zadań, natomiast zawierają informacje i dane osobowe T. O. Komisja powinna także ocenić, czy Obwiniona, zapoznając się z wymienionymi w zarzutach dokumentami, które nie wchodziły w zakres powierzonych jej czynności służbowych, działała w ramach posiadanego upoważnienia.

Zdaniem Wyższej Komisji Dyscyplinarnej Służby Cywilnej niepełny materiał dowodowy spowodował, że istotne okoliczności rozpatrywanej sprawy mogły zostać pominięte. W

związku z tym konieczne jest zwrócenie tej sprawy do ponownego rozpoznania przez Komisję I instancji, aby Komisja dokładnie i szczegółowo odniosła się do postawionych we wniosku Rzecznika Dyscyplinarnego zarzutów oraz wyjaśniła kompleksowo okoliczności tej sprawy.

Biorąc powyższe pod uwagę Wyższa Komisja Dyscyplinarna Służby Cywilnej orzekła jak w sentencji.

Pouczenie

Od niniejszego orzeczenia, z uwagi na to, że nie kończy postępowania w sprawie, środek odwoławczy nie przysługuje.

Urszula Kulisiewicz

Anna Żółkowska

Rafał Haczekiewicz

Jacek Woźniak

Cezary Zaremba